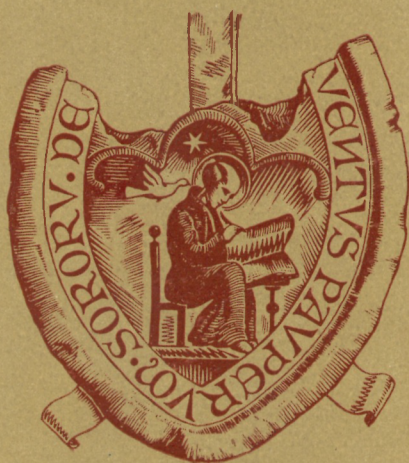


STUDIA  
ŹRÓDŁOZNAWCZE  
Commentationes



PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

STUDIA  
ŹRÓDŁOZNAWCZE  
Commentationes

VII

STUDIA ŹRÓDŁOZNAWCZE  
VII

A C A D E M I A S C I E N T I A R U M  
E T L I T T E R A R U M P O L O N A  
I N S T I T U T U M H I S T O R I C U M

# COMMENTATIONES

VII

WARSZAWA — POZNAŃ 1962  
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

POLSKA AKADEMIA NAUK  
INSTYTUT HISTORII

STUDIA  
ŹRÓDŁOZNAWCZE

VII

WARSZAWA — POZNAŃ 1962  
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

## K o m i t e t R e d a k c y j n y

*Aleksander Gieysztor, Brygida Kürbisówna, Gerard Labuda*

Sekretarz: *Ryszard Walczak*

### Adresy Redakcji:

Poznań, Czerwonej Armii 90, tel. 522--03

Warszawa, Krakowskie Przedmieście 26/28, tel. 619--88

Wydawnictwo seryjne poświęcone naukom pomocniczym historii  
oraz źródłoznawstwu polskiemu i powszechnemu

### Tom VII

przygotowany w Pracowni Edytorskiej Instytutu Historii PAN  
w latach 1960—1961

PRINTED IN POLAND

Okladkę i obwolutę projektował

*Tadeusz Chlebowski*

Na obwolucie rysunek według pieczęci klasztoru norbertanek w Busku z XVI w.

Oryginał w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie

Przerys sporządził *Stanisław Cz. Chłudziński*

*Profesorowi Kazimierzowi Tymienieckiemu  
w pięćdziesięciolecie Jego pracy naukowej*

*Redakcja*





## SPIS RZECZY

### Artykuły i rozprawy

Jerzy Giedymin, Wiarogodność informatora. Próba eksplikacji dwóch pojęć z analizy i krytyki źródeł historycznych . . . . .	1
Marian Plezia, Wincenty z Kielc, historyk polski z pierwszej połowy XIII wieku . . . . .	15
Dušan Třeštík, Formularze czeskie XIII wieku, rękopisy i filiacje . . . . .	43
Ks. Zdzisław Obertyński, Legenda jazłowiecka. Przyczynek do krytyki podań ludowych w wiekach XVI-XVIII . . . . .	57

### Dyskusje i przeglądy

Juliusz Bardach, O przekładach ruskich polskich statutów ziemskich XIV i początku XV wieku . . . . .	77
Ireneusz Ihnatowicz, Projekt instrukcji wydawniczej dla źródeł historycznych XIX i początku XX wieku . . . . .	99
Anna Sucheni-Grabowska, W sprawie wydawania źródeł nowożytnych . . . . .	125
Jaroslav Eršil, Badania i nowe edycje dzieł mistrza Jana Husa w Czechosłowacji w latach 1945–1960 . . . . .	135

### Recenzje

A. Malewski — J. Topolski, Studia z metodologii historii, Warszawa 1960 ( <i>Jerzy Giedymin</i> ) . . . . .	143
Nauki pomocnicze historii, pod red. A. Gieysztora, Warszawa 1960 ( <i>Gerard Labuda</i> ) . . . . .	146
Medievalia et Humanistica 11–13 (1958–60) ( <i>Aleksander Gieysztor</i> ) . . . . .	148
L. Hajdukiewicz, Biblioteka Macieja z Miechowa, Wrocław 1960 ( <i>Aleksander Gieysztor</i> ) . . . . .	149
M. Kramperowa — W. Maisel, Księgozbiory mieszczan poznańskich z drugiej połowy XVI wieku, Studia i Materiały do Dziejów Wielkopolski i Pomorza 11(1960) ( <i>Józef Skoczek</i> ) . . . . .	150
Inwentarze mieszczańskie z lat 1528–1635 z ksiąg miejskich Poznania, przyg. do druku S. Nawrocki i J. Wiśłocki, Poznań 1961 ( <i>Anna Sucheni-Grabowska</i> ) . . . . .	151
E. Doblhofer, Le déchiffrement des écritures, Paris 1959 ( <i>Irena Zawadzka</i> ) . . . . .	156
K. Górski, Neografia gotycka, cz. 1–2, Toruń 1960 ( <i>Brygida Kürbisówna</i> ) . . . . .	156
Menander, Odludek albo Misanthrop, przeł. i opr. J. Łanowski, Wrocław-Kraków 1960 ( <i>Irena Zawadzka</i> ) . . . . .	158
Иордан, О происхождении и деяниях Гетов. Getica. Вступит. статья, пер., комм. Е. Ч. Скржинской, Москва 1960 ( <i>Henryk Łowmiański</i> ) . . . . .	160
Две византийские хроники X века. Псамафийская Хроника, предисл., пер. и комм. А. П. Кадана. Иоанн Камениата, Взятие Тессалоники, предисл. Р. А. Наследовой, пер. С. В. Поляковой и И. В. Феленковской, комм. Р. А. Наследовой, Москва 1960 ( <i>Halina Evert-Kappesowa</i> ) . . . . .	162
G. Labuda, Źródła, sagi i legendy do najdawniejszych dziejów Polski, Warszawa 1960, ( <i>Henryk Łowmiański</i> ) . . . . .	165
A.D. v.d. Brincken, Studien zur lateinischen Weltchronistik, Düsseldorf 1957 ( <i>Brygida Kürbisówna</i> ) . . . . .	167
E.E. Stengel, Abhandlungen und Untersuchungen zur mittelalterlichen Geschichte, Köln-Graz 1960 ( <i>Gerard Labuda</i> ) . . . . .	168
H. Dörrie, Drei Texte zur Geschichte der Ungarn und Mongolen, Göttingen 1956 ( <i>Gerard Labuda</i> ) . . . . .	170
Johannes Hus, magister Universitatis Carolinae, Positiones, recomendationes, sermones, ed. A. Schmidtová, Praha 1958 ( <i>Zofia Budkowa</i> ) . . . . .	171
Ioannis Długosii, Banderia Prutenorum, ed. C. Górski, Warszawa 1958 ( <i>Stefan Maria Kuczyński</i> ) . . . . .	171
Sfragistyka, opr. M. Gumowski, M. Haisig, S. Mikucki, Warszawa 1960 ( <i>Kazimierz Jasiński</i> ) . . . . .	174
M. Gumowski, Najstarsze pieczęcie miast polskich XIII i XIV wieku, Roczniki TNT 62 (1960) ( <i>Marian Haisig</i> ) . . . . .	177
В. Д. Корольюк, Грамота 1086 г. в хронике Козмы Пражского, Краткие Сообщения Института Славяноведения АН СССР, 1960 ( <i>Barbara Krzemieńska—Dušan Třeštík</i> ) . . . . .	179

Z. Kozłowska-Budkowa, Który Bolesław? Prace z dziejów Polski feudalnej ofiarowane R. Grodeckiemu, Warszawa 1960 ( <i>Kazimierz Jasiński</i> ) . . . . .	182
Z. Spieralski, W sprawie rejestru popisowego z czasów wielkiej wojny z zakonem krzyżackim, <i>Studia i Materiały do Historii Wojskowości</i> 5 (1960) ( <i>Jerzy Ochmański</i> ) . . . . .	184
J. Bardach, Z praktyki kancelarii litewskiej za Zygmunta Starego, Prace z dziejów Polski feudalnej ofiarowane R. Grodeckiemu, Warszawa 1960 ( <i>Karol Koranyi</i> ) . . . . .	186
Źródła do dziejów Ekonomii Malborskiej, t. II, wyd. W. Hejnosz i J. Gronowski, Toruń 1960 ( <i>Antoni Mączak</i> ) . . . . .	186
Prusijos valdžijos gromatos, pagraudenimai ir apsakymai lietuviams valstiečiams, Vilnius 1960 ( <i>Jerzy Ochmański</i> ) . . . . .	188
Akta do dziejów Polski na morzu, t. VII cz. 1 i 2A, wyd. W. Czaplinski, teksty niemieckie językowo opr. B. Janik, Gdańsk 1951—1959 ( <i>Jerzy Pertek</i> ) . . . . .	188
Walki chłopów Królestwa Polskiego w rewolucji 1905—1907, zebra. i opr. S. Kalabiński i F. Tych, t. II, Warszawa 1960 ( <i>Ludwik Hass</i> ) . . . . .	191
B. Dopierała, Ekonomiczne i demograficzne problemy Pomorza Zachodniego w świetle niemieckich materiałów źródłowych z lat 1926—1932, Poznań 1959 ( <i>Alfred Wielopolski</i> ) . . . . .	193
M. Dobrowolska, Przemiany środowiska geograficznego Polski do XV wieku, Warszawa 1961 ( <i>Kazimierz Ślaski</i> ) . . . . .	195

### Zapiski krytyczne i sprawozdania

W. Chojnacki — J. Kowalik, Bibliografia niemieckich bibliografii dotyczących Polski 1900—1958, Poznań 1960 ( <i>G.L.</i> ) . . . . .	198
E. Sukertowa-Biedrawina, Bibliografia Warmii i Mazur w okresie dziesięciolecia 1945—1955, Olsztyn 1960; K. Maleczyński, Bibliografia historii Śląska za lata 1948—1955, Wrocław 1961; H. Baranowski — W. Chojnacki, Bibliografia historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego za rok 1958; Bibliografia historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego za rok 1959 wraz z uzupełnieniami za rok 1958, <i>Zapiski Historyczne</i> 24 i 26 (1959 i 1961) ( <i>G.L.</i> ) . . . . .	198
A. Wyczański, Mikrofilm — nowa postać książki, Wrocław 1960 ( <i>J.L.</i> ) . . . . .	199
Inventario general de manuscritos de la Biblioteca Nacional, t. IV—V, Madrid 1958—1959 ( <i>A.G.</i> ) . . . . .	199
Ch. Braibant — J. Meurgey de Tupigny — Y. Metman, Le centenaire de l'Atelier des Sceaux des Archives Nationales, Paris 1957 ( <i>S.K.K.</i> ) . . . . .	199
J. Favier, Les archives, Que sais-je? Nr 805, Paris 1959 ( <i>S.K.K.</i> ) . . . . .	200
Mélanges offertes par ses confrères étrangers à Charles Braibant, Bruxelles 1959 ( <i>S.K.K.</i> ) . . . . .	200
J. Sawicki, Analecta z bibliotek warszawskich, <i>Prawo Kanoniczne</i> 3 (1960) ( <i>A.G.</i> ) . . . . .	200
Informator o zbiorach rękopiśmiennych bibliotek poznańskich, Wrocław 1960 ( <i>G.L.</i> ) . . . . .	201
M. Burbianka, Oprawy wrocławskich ksiąg miejskich w XVI w., <i>Roczniki Biblioteczne</i> 1(1957) ( <i>M.Sz.</i> ) . . . . .	201
W. Bazielič, Resztki biblioteki franciszkanów starosądeckich, <i>Roczniki Biblioteczne</i> 3 (1959) ( <i>M.Sz.</i> ) . . . . .	201
T. Strzembosz, Jan Strzembosz (1545—1606), jego rękopis i księgozbiór, <i>Roczniki Biblioteczne</i> 3 (1959) ( <i>M.Sz.</i> ) . . . . .	201
S. Żurowski, Obliczanie wysokości produkcji XVI-wiecznych papierni polskich, <i>Roczniki Biblioteczne</i> 2(1958) ( <i>M.Sz.</i> ) . . . . .	202
G. Čremošnik, Die serbische diplomatische Minuskel, Studien zur älteren Geschichte Osteuropas, t. II, Graz-Köln 1959 ( <i>G.L.</i> ) . . . . .	202
M. Guboglu, Paleografia și diplomatica turco-osmana, București 1958 ( <i>W.S.</i> ) . . . . .	202
V. Grumel, La chronologie, Paris 1958 ( <i>W.S.</i> ) . . . . .	203
E. Habel — F. Gröbel, Mittellateinisches Glossar, Paderborn 1959 ( <i>R.M.Z.</i> ) . . . . .	203
Ch. Higounet, Hagiotopeponymie et histoire, Actes et Mémoires du V <sup>e</sup> Congrès International des Sciences Onomastiques, t. I, Salamanca 1958 ( <i>A.G.</i> ) . . . . .	203
P. Grierson, Matasantha or Martinus: A Reattribution, <i>Numismatic Chronicle</i> 19 (1959) ( <i>A.G.</i> ) . . . . .	204
G. Rhode, Die ehernden Grenzsäulen Boleslaws des Tapferen von Polen, <i>Jahrbücher f. Geschichte Osteuropas</i> 8 (1960) ( <i>G.L.</i> ) . . . . .	204
Vademecum des Byzantinischen Aristokraten, Das sogenannte Strategikon des Kekaumenos, übers., eingeleitet u. erklärt v. H.-G. Beck, Graz—Wien—Köln (1956 <i>T. W.</i> ) . . . . .	204
Heinrich von Lettland, Livländische Chronik, neu übers. v. A. Bauer, Würzburg 1959 ( <i>M.P.</i> ) . . . . .	205
Г. Е л е з в и ч, Огледало света, или историја Мехмеда Нешрије, Београд 1957 ( <i>W. S.</i> ) . . . . .	205
Константин Михајлович из Островице, Јаничарове успомене или Турска Хроника, изд. Д. Ж и в а н о в и ч, Споменик САН 107 (1959) ( <i>W. S.</i> ) . . . . .	205
Византијски извори за историју народа Југославије, уредник Г. Острогски, обрадио Б. Ферјанчић, Београд 1959 ( <i>T. W.</i> ) . . . . .	206
Гръцки извори за българската история, под ред. на И. Дујчев [i. in.], t. III, Софиа 1960; Латински извори за българската история, под ред. на И. Дујчев [i. in.], t. II, Софиа 1960 ( <i>W.S.</i> ) . . . . .	206
Scriptores Byzantini. T.I, Ducas, Istorica turco-bizantina, București 1958; t. II, Laonic Chalcomodil, Expuneri istorice. Creșterea puterii turcești, Caderes împaratiei bizantine, Bucuresti 1958 ( <i>W.S.</i> ) . . . . .	206

J. Radziszewska, Echa bitwy grunwaldzkiej w ruskich latopisach, <i>Małopolskie Studia Historyczne</i> 3 (1960); S.M. Kuczyński, Informacje tzw. Latopisu Bychowca o „wielkiej wojnie“, <i>Rocznik Łódzki</i> 4 (1961) (Z.B.) . . . . .	206
F. Babinger, Die Aufzeichnungen des Genuesen Jacopo de Promontorio de Campis über den Osmanenstaat um 1475, München 1956 (W.S.) . . . . .	207
P.P. Panaitescu, Les croniques slaves de Moldavie du XI <sup>e</sup> siècle, <i>Romanoslavica</i> 1 (1958) (G.L.) . . . . .	207
B. Zboińska-Daszyńska, Bartholomee Wasowski S.J. Foederatorum Ordinum Batavorum descriptio, Bijdragen en Meddelingen van het Historisch Genootschap, Utrecht 1960 (A.G.) . . . . .	208
P. Новаковић, Бранковичев летопис, Београд 1960 (Т.В.) . . . . .	208
B. Dundulis, Napoleono armijos įsiveržimas į Kauną 1812 m., Vilnius Valstybinio V. Kapsuko vardo Universiteto Mokslo Darbai, Istorija II, Vilnius 1960 (J.O.) . . . . .	208
T. Schieffer, Die lothringische Kanzlei um 900, Köln – Graz 1958 (B.K.) . . . . .	208
S. Mikucki, Études sur la diplomatie russe la plus ancienne, cz. 2, <i>Zeszyty Naukowe UJ, Prace historyczne</i> 4 (1960) (G.L.) . . . . .	209
K. Forstreuter, Die Gründung des Erzbistums Preussens 1245–46, <i>Jahrbuch d. Albertus Universität</i> 10 (1960) (M.P.) . . . . .	209
J. Šebánek – S. Dušková, Panovnícka a biskupská listina v českém státě doby Václava II, Praha 1961 (A.G.) . . . . .	210
Preussisches Urkundenbuch, herausg. v. H. Koeppen, B. III: 2, B. IV, B. III: Nachträge, Marburg 1958, 1960, 1961 (G.L.) . . . . .	210
J. Stoksik, Powstanie i późniejszy rozwój uposażenia klasztoru klarysek w Krakowie w XIII i XIV w., <i>Rocznik Krakowski</i> 35 (1961) (Z.B.) . . . . .	211
Registres du Trésor des Chartes, t. I, éd. J. Glenisson, J. Guerot, réd. R. Fawtier, Paris 1958 (J.S.) . . . . .	211
Polonica ex libris obligationum et solutionum Camerae Apostolicae ab a. 1375, coll. J. Lisowski, Romae 1960 (G.L.)	212
Liber Disparata Antiqua continens Alexandro Masoviensi, episcopo Tridentino, dictatus, praes. E. Winkler, Romae 1960 (G.L.) . . . . .	212
Das Ofner Stadtrecht, herausg. v. K. Mollay, Budapest 1959 (A.G.) . . . . .	213
A. Wojtkowski, W sprawie wydania Polsce dokumentów krzyżackich, <i>Komunikaty Mazursko-Warmińskie</i> , 1959 (G.L.) . . . . .	213
J. Brejon de Lavergnée, Avena rendus pour la Prévôté féodale de Saint-Saturnin-de-Séchant aux XV <sup>e</sup> et XVI <sup>e</sup> siècles, <i>Études Historiques à la mémoire de N. Didier</i> , Paris 1960 (A.G.) . . . . .	213
A. Przyboś, W sprawie zasad wydawniczych materiału zapiskowego, <i>Małopolskie Studia Historyczne</i> 3 (1960) (G.L.)	214
A. Dereń – A. Stojanowska, Polskie dokumenty klasztoru cystersów w Jemielnicy (1648–1720), <i>Sobórka</i> 2 (1960) (Z.W.) . . . . .	214
W. Pyrek, Kancelaria miejska Dzierżoniowa w drugiej połowie XVIII w., <i>Sobórka</i> 2 (1960) (Z.W.) . . . . .	215
G. Bascapé, Zbiory pieczęci. Zagadnienie metod porządkowania, klasyfikacji i katalogowania, Warszawa 1960 (S.K.K.) . . . . .	215
K. Blaschke, Siegel und Wappen in Sachsen, Leipzig 1960 (S.K.K.) . . . . .	215
X. J. Obłąk, Pieczęcie kancelarii biskupiej i kapitulnej na Warmii, <i>Rocznik Olsztyński</i> 2 (1959) (M.H.) . . . . .	215
S. Bertrand, Étude sur la tapisserie de Bayeux, <i>Annales de Normandie</i> 10 (1960) (A.G.) . . . . .	216

#### Komunikaty

Pracownia Edytorska Źródeł Średniowiecznych IH PAN ( <i>Jadwiga Karwasińska</i> ) . . . . .	217
Inwentaryzacja pieczęci w archiwach państwowych ( <i>Stefan Krzysztof Kuczyński</i> ) . . . . .	218
Archivum Unitatis, informacja tymczasowa ( <i>Czesław Skopowski</i> ) . . . . .	219

TABLE DES MATIÈRES

Articles et études

Jerzy Giedymin, Reliability of Informants . . . . .	12
Marian Plezia, Vinzenz von Kielce, polnischer Geschichtsschreiber aus der ersten Hälfte des 13. Jahrhunderts . . . . .	41
Dušan Třeštík, Les formulaires tchèques du XIII <sup>e</sup> siècle. Manuscrits et filiation . . . . .	56
Zdzisław Obertyński, Die Legende von Jazłowiec. Ein Beitrag zur Kritik der Volkssagen aus den 16.—18. Jahrhundert . . . . .	76

Discussions et revues

Juliusz Bardach, Les versions ruthènes des statuts terrestres polonais du XIV <sup>e</sup> et du début du XV <sup>e</sup> siècles . . . . .	98
Ireneusz Ihnatowicz, Projet de règles pour la publication des sources historiques des XIX <sup>e</sup> et XX <sup>e</sup> siècles . . . . .	123
Anna Sucheni-Grabowska, De la publication des sources modernes . . . . .	133
Jaroslav Eršil, The Study and New Editions in Czechoslovakia of M. Jan Hus' Literary Work in the Years 1945 to 1960 . . . . .	141
<b>Comptes rendus</b> . . . . .	143
<b>Notes critiques</b> . . . . .	198
<b>Communications</b> . . . . .	217

SPIS WSPÓLPRACOWNIKÓW — LISTE DES COLLABORATEURS

<i>Z. B.</i>	Juliusz Bardach, Warszawa Zofia Budkowa, Kraków Jaroslav Eršil, Praha, ČSRS Halina Evert-Kappesowa, Łódź Jerzy Giedymin, Poznań	Kazimierz Jasiński, Toruń Jadwiga Karwańska, Warszawa Karol Koranyi, Warszawa Barbara Krzemieńska, Praha, ČSRS
<i>A. G.</i>	Aleksander Gieysztor, Warszawa	<i>S. K. K.</i> Stefan Krzysztof Kuczyński, Warszawa Stefan Maria Kuczyński, Łódź
<i>M. H.</i>	Marian Haisig, Warszawa Ludwik Hass, Warszawa Ireneusz Ihnatowicz, Warszawa Henryk Łowmiański, Poznań Antoni Mączak, Warszawa Ks. Zdzisław Obertyński, Warszawa	<i>B. K.</i> Brygida Kürbisówna, Poznań <i>G. L.</i> Gerard Labuda, Poznań <i>Ź. L.</i> Jerzy Luciński, Poznań <i>I. S.</i> Irena Sułkowska, Warszawa <i>W. S.</i> Wincenty Swoboda, Poznań <i>M. Sz.</i> Maria Szymańska, Poznań Kazimierz Ślaski, Poznań Dušan Třeštík, Praha, ČSRS
<i>Ź. O.</i>	Jerzy Ochmański, Poznań Jerzy Pertek, Poznań	<i>T. W.</i> Tadeusz Wasilewski, Warszawa <i>Z. W.</i> Zbigniew Wielgosz, Poznań Alfred Wielopolski, Szczecin Irena Zawadzka, Poznań
<i>M. P.</i>	Marzena Pollakówna, Poznań Józef Skoczek, Kraków Czesław Skopowski, Poznań Anna Sucheni-Grabowska, Warszawa	<i>R. M. Z.</i> Roman Maria Zawadzki, Kraków

Państwowe Wydawnictwo Naukowe  
Oddział w Poznaniu

Wydanie pierwsze. Nakład 500 + 100 egz.  
Ark. wyd. 32,5. Ark. druk. 27,5. Papier  
druk sat. kl. III, 80., Oddano do składu  
3. 2. 1962 r. Podpisano do druku 8. XI.  
1962 r. Druk ukończono w listopadzie  
1962 r. Zam. 302 M-6. Cena zł 102,–

Zakłady Graf. im. M. Kasprzaka, Poznań

Cena zł 102,—